

Kitabu cha Danieli - Mia Moja Hamsini

Şîroveya Ezekiel 37 û Girîngiya Wê ji bo Rojên Dawî

Jeff Pippenger

2024-03-21

Ezekieli nambo aelega utaratibu wa mataifa yale mawili kuwa taifa moja, ndipo anatambulisha kwamba taifa hilo litatwaliwa na Mfalme Daudi, na kwamba Yeye ataingia katika agano pamoja nao, na ya kwamba maskani yake itakuwa pamoja nao.

Kandi basaakibisani cikadi ne bifwanyikiso byabo, nansha ne fintu fyabo ifyakowela, nansha ne milandu yabo yonse; lelo nkabalufya mu myuulu yabo yonse umo babembwemo, kabili nkabasuukula: e ico bakaba bantu bandi, na ine nkaba Lesa wabo. Kabili Davidi umubomfi wandi akaba imfumu pali bene; kabili bonse bakaba ne kacema umo: kabili bakendela mu mapingula yandi, no kusunga amafunde yandi, no kuyakonkelesha. Kabili bakekala mu calo ico napele Yakobo umubomfi wandi, umo ba shikulu benu baikela; kabili bakekala muli co, bene, nabaana babo, nabaana ba baana babo umuyayaya: kabili Davidi umubomfi wandi akaba umutungulushi wabo umuyayaya. Kabili nkapangana nabo icilangano ca mutende; cikaba cilangano ca muyayaya nabo: kabili nkabikapo, no kubafula, kabili nkabika ahema yandi iyashera pakati kabo umuyayaya. Ihema lyandi nalo likaba nabo: ee, nkaba Lesa wabo, na bo bakaba bantu bandi. Kabili abapagani bakeshiba ukuti ine Yehova nde-santisafya Israeli, ilyo ahema yandi iyashera likaba pakati kabo umuyayaya. Ezekieli 37:23–28.

رازه راوچ و لچ و دمس یندر کرۆم یدرو رۆز یکێندرکش مەکشێپ تەوھ و یس لای قزح یی گەشێپ
یتەهێ اقبۆرم ل مگەل یتەهێ ادوخ کێ تاک مومتەن کە ی مەبب تێبەد مە ی مراد وود وە ی . تاکە
ی یاتۆک مە ی ادوخ یاسێ لک مە مومتەن کە ی وە ی . تێبەد ادنای مەسەب ش ی کە ی اشاپ و ، تێرگەدکە ی
ینیشناش ۆب ن نووبەز او مەترەپ ی موام وود مراد وود وە ی . ن رازە راوچ و لچ و دمس نامە ناوێ مە ، ادنا ژۆر
، ینای و دناسان «شەل» کە مە سۆل واپ مە نە ناوێ مە مراد وود وە ی . ل ی ئارسی ی یرووشاب و یرووکاب
«دواد اشاپ» کە مە سۆل واپ ی «رەس» لای قزح . مودن اسان مەشەل وە ی «رەس» کە مە ح ی سەم اهورە کێ تاک
تێنێ سەنەد «مومتەن کە ی» کە مە «شەل» و ، تێنێ سەنەد .

1856년에 하이람 에드슨이 “일곱 때”에 관하여 미완으로 남긴 연속 논설로 표상되듯이, 재림신앙 운동에 주어진 기별에서, 에드슨은 이사야 7장에 있는 육십오 년의 예언을 일곱 때의 두 기간 모두의 시작점을 위한 성경적 준거점으로 언급한다. 이 육십오 년의 시간 예언은 “귀 있는 자는 들을지어다”라고 말하는 요한계시록의 구절들과 유사한, 수수께끼 같은 문맥 속에 놓여 있다. 만일 그대에게 분별할 수 있는 눈과 깨달을 수 있는 귀가 있다면, 그 구절 안에는 매우 놀라운 어떤 것이 있다.

Kwa kuwa kichwa cha Shamu ni Damasko, na kichwa cha Damasko ni Resini; na ndani ya miaka sitini na mitano Efraimu atavunjwa, asiwe taifa. Na kichwa cha Efraimu ni Samaria, na kichwa cha Samaria ni mwana wa Remalia. Msipoamini, hakika ninyi hamtasimamishwa. Isaya 7:8, 9.

Ubutware bw'imyaka mirongo itandatu n'itanu bwatangiye mu wa 742 Mbere ya Kristo, kandi muri iyo myaka mirongo itandatu n'itanu, nyuma y'imyaka cumi n'icyenda, mu wa 723 Mbere ya Kristo, ubwami bwo mu majyaruguru bwa Isirayeli bwajyanywe mu bunyage n'Asiriya; kandi igihe iyo myaka yarangiraga, mu wa 677 Mbere ya Kristo, Manase yajyanywe ari imbohe i Babuloni. Iyo myaka mirongo itandatu n'itanu na yo yagaragajwe mu isohozwa ry'iherezwa ry'ugutatana kw'ibihugu byombi, byagombaga guhinduka inkoni imwe mu nkuru ya Ezekiyeli. Byaranze 1798, 1844 na 1863, uko bikurikirana. Mu mirongo igaragaza ubutumwa bwanzwe mu 1863 harimo ihishurirwa ryihariye ry'ubuhanuzi, ari na ryo ubwo buhanuzi bwubakiyemo.

Ni ufunuo kwamba “kichwa” cha taifa ni mji wake mkuu, na kwamba “kichwa” cha mji mkuu ni mfalme. Hutoa mashahidi wawili kwa ufunuo huu, kisha huleta unabii na ufunuo wote kwenye hitimisho kwa fumbo hili: “Msipoamini, hakika hamtathibitika.” Msipoamini kwamba mfalme ndiye kichwa, na kwamba kichwa ni mji mkuu, basi hamtathibitika.

Luyii lwa Ezekieli olukholelwa obukhalwa khukwikalikhana ebisakwa bibili by'obwami obw'omu mambuka nende obw'omu mbuga y'epfo, lwali lulina okhuba nende omwami, niye omutwe, niyo engongo y'oluyii olwo. Ekiyero kyoosi kya Ezekieli kyakhulomba ku bimanyisio by'obunabii ebya khusibulilwa khw'abandu omutwekhania khumi nende bine, abamanyia khwikalisibwa hamwe khw'Obulungu nende obwomundu mu kisaka ky'okhukubibwa khw'elitarumbeta lia mushanju lia Obusiramu obw'eshibayo eshya khashatu.

Kusoma kwa kuvuuma kwa Baragumu la Saba, katika Ufunuo sura ya kumi, kulianza wakati ambapo “hakutakuwapo na wakati tena,” yaani Oktoba 22, 1844, malaika wa tatu alipofika. Wakati huo Yohana alipata uchungu wa tarehe hiyo, naye hapo ndipo akaamriwa kupima hekalu, lakini kuacha historia ya ile miaka elfu moja mia mbili na sitini ya kukanyagwa kwa patakatifu na jeshi, kwa maana kipindi hicho kilipewa Mataifa.

Û hingivê ku min dît li ser deryayê û li ser erdê rawestiyabû, destê xwe ber bi ezman ve rakir; û bi wî ku heta hetayê dî dî jî dîmayî ye sond xwar, yê ku ezman û tiştên ku tê de ne, û erd û tiştên ku tê de ne, û derya û tiştên ku tê de ne afirand, ku dem êdî nema be: lê di rojên dengê hingivê heftemîn de, dema ku ew dest bi lêdanê bike, sira Xwedê wê bi dawî bibe, wekî ku ew ji xizmetkarên xwe yê pêxemberan re ragihandibû. Û dengê ku min ji ezman bihîst, dîsa bi min re axivî û got: Herê, wê pirtûka biçûk a vekirî ji destê hingivê ku li ser deryayê û li ser erdê rawestiyaye bistîne.

Ndzi ya eka ntsumi, ndzi ku eka yena, “Ndzi nyike buku leyitsongo.” Kutani a ku eka mina, “Yi teka u yi dya hinkwayo; yi ta endla khwiri ra wena ri va ni vava, kambe enon'wini wa wena yi ta tshama yi tsokombela kukota vulombe.” Kutani ndzi teka buku leyitsongo evokweni ra ntsumi, ndzi yi dya hinkwayo; naswona enon'wini wa mina a yi tsokombela kukota vulombe; kambe loko ntsena ndzi yi dyile, khwiri ra mina ri va ni vava. Kutani a ku eka mina, “U fanele ku tlhela u profeta emahlweni ka matiko yo tala, ni tinxaka, ni tindzimi, ni tihosi.” Kutani ndzi nyikiwa lihlanga leri fanaka ni nhonga; kutani ntsumi yi yima, yi ku, “Pfuka, u pima tempele ra Xikwembu, ni alitari, ni lava gandzelaka kona. Kambe rivala leri nga ehandle ka tempele u ri siya ehandle, u nga ri pimi; hikuva ri nyiketiwe Vamatiko; naswona muti lowo kwetsima va ta wu kandziyela ehansi hi milenge tin'hweti ta mune-mbirhi na timbirhi.”

Nhlavutelo 10:5–11:2.

Imehekalu Ioane aakalekwa a kalelepo oktioba 22, 1844, ndiyo imehekalu yeya yaakali naa abakulekela “mwiiyo.” Lupale lwakunjebo lwakali kusiyiwa. Imehekalu ilina icintembelo, kandi eyo nayo ilina abakulekela mwiiyo, ni ncende iyashilangapo iya cishilo ca ncende ya mushilo iya muulu. Mwali icintembelo mu lupale lwa kunjebo, lelo eelo lyakali kusiyiwa, eico icintembelo cimbi fye mu ncende ya mushilo yakwa Lesa ni cintembelo ca mulilo wa mpemba ico caba mu Ncende Iyashilangapo. Pa kufika kwa malaika wa citatu mu 1844, ico calangilile ukufika kwa malaika wa citatu pa kutendeka kwa nshita ya ukusindika pa sepetemba 11, 2001, imehekalu yali fye ne ncende fibili.

Aho Havo Paero ya muwano ya Kelesia, oyo Paulo akoyebisa ete ezali nzoto; mpe Esika Eleki Bosantu ezalaki elembo ya Motó ya nzoto yango. Esika Mosantu ezali elembo ya bomoto, mpe Esika Eleki Bosantu ezali elembo ya bonzambe. Etumbelo, mpe milinga oyo ezalaki komata uta na etumbelo, oyo emataki mpe ekotaki na Esika Eleki Bosantu, ezali komonisa esika ya bokangani epai bomoto esanganaki na bonzambe. Bato bakoki kaka kokota na Esika Eleki Bosantu na nzela ya kondima, kasi mayele ya bomoi ya bato ya sembo ezali kati na Esika Mosantu.

Okwê ni dêna, dūr bi Xudê bixwin, wekî ku bi nanên li ser maseya nanê pêşandanê tê nîşandan. Okwê ni dêna, bila ronahiya xwe li pêş mirovan bibirxînin û Bavê xwe yê ezmanî bi rûmetdar bikin, wekî ku bi şemadana heft-çengî tê nîşandan, ya ku em hatine agahdarkirin ku Dêrê temsîl dike. Okwê ni dêna, bi ilahiyetê re peywendîyê danin, gava ku duayên wan bi qezencên Mesîh hildikevin heta navenda hezûriya Xwedayî ya xwe.

Kuva mu 1798 kuvikira mu 1844, Uvaki w’Ingoro yaravyuye ingoro y’ubumuntu yari yashatse gufatanya n’Ingoro yiwe y’ubumana, ariko ubumuntu bwaragararije. Kuva mu 2001, yongeye kandi ariko aravyutsa ingoro y’ubumuntu, igereranywa n’abo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine. Nk’uko Ezekiyeli abivuga, “umwami Dawidi” ni we azoganza ihanga, rihindurwa riva mu mubande w’amagufa y’abapfuye yumye y’i Lawodikiya, rikaba rya ngabo ikomeye ishyirwa hejuru nk’ikimenyetso ku gihe c’itegeko ryo ku wa Mungu rigiye kuza vuba.

Юда нутыл щІэпщ къалэ Иерусалим тетыгъэу, лъэпкъым, падишахъэмпрэ щІэпщ къалэмпрэ «шхъ»-р къэкІуагъэу кызырэщыт. Хъуамэ, уэ нэхъыщІэу зэхэгъэкІымэ, уэ къэпсэлъэжын. ИхъэфІыгъуэм и щІэпщрэ ипщыхъу щІапІэ нэхъыщІэу зэкърыхыным щыгъуэ, Юдэ «шхъ»-р кызырэщыт, мыхъунэ щІэпщ къалэ тетыгъэу, арыщ И Тхъэм ЫцІэр щІэтыну кыщигъэфІэзы къалэщ. Ипщыхъу щІапІэ нэхъыщІэм «лъакъуэ»-р кызырэщыт. Соломоным икъыдэхэм кыхэкІкІуэным кыхэкІуэу, Тхъэм Соломоным и щыщхъэ кыщигъэтІыльэныгъэхэр игъэтІыль. А щыщхъэ кыщигъэтІыльэныгъэхэм ящыщ зыри Иероваамщ, ар Израилым ипщыхъу, зэхэтщыкІа щІапІэм и япэ падишахъэу къэхъуащ.

Naye Yeroboamu, mwána wa Nebati, Mwefrathi wa Sereda, mtumishi wa Solomoni, amba mama yake aliitwa Serua, mwanamke mjane, yeye naye akainua mkono wake juu ya mfalme. Na hii ndiyo sababu iliyomfanya ainue mkono wake juu ya mfalme: Solomoni alijenga Milo, akayaziba mapengo ya mji wa Daudi, baba yake. Na huyo mtu Yeroboamu alikuwa shujaa hodari; naye Solomoni, alipoona ya kuwa yule kijana alikuwa mwenye bidii, akamweka juu ya

kazi yote ya nyumba ya Yosefu. Ikawa wakati huo, Yeroboamu alipokuwa akitoka Yerusalemu, nabii Ahiya, Mshilo, akamkuta njiani; naye alikuwa amejivika vazi jipya; nao walikuwa wawili peke yao kondeni. Ahiya akalishika lile vazi jipya lililokuwa juu yake, akalirarua vipande kumi na viwili; akamwambia Yeroboamu, Jitwalie vipande kumi; kwa kuwa Bwana, Mungu wa Israeli, asema hivi, Tazama, nitaupasua ufalme na kuutoa mkononi mwa Solomoni, nami nitakupa kabila kumi; (lakini atakuwa na kabila moja kwa ajili ya mtumishi wangu Daudi, na kwa ajili ya Yerusalemu, mji ambao nimeuchagua katika kabila zote za Israeli:)

Nokuti bangisile, mbé bakasambila Ashtoreth, nzambi ya bakento ya baSidonia, na Chemosh, nzambi ya baMoaba, na Milcom, nzambi ya bana ba Amoni; mpe batambulaki ve na banzila na mono, sambu na kusala yina kele ya lunungu na meso na mono, mpe na kubumba bikanu na mono mpe bilumbu na mono ya lusambisu, mutindu Davidi, tata na yandi, salaka. Kansi mono takatula ve kimfumu ya mvimba na diboko na yandi; kansi mono takumisa yandi mfumu bilumbu nyonso ya luzingu na yandi, sambu na Davidi, kisadi na mono, yina mono ponaka, sambu ti yandi bumba myangu na mono mpe bikanu na mono. Kansi mono takatula kimfumu na diboko ya mwana na yandi, mpe mono takupesa yo, ya kutala makanda kumi. Mpe mono takupesa mwana na yandi dikanda mosi, sambu Davidi, kisadi na mono, vanda na mwinda ntangu nyonso na ntwala na mono na Yeruzalemi, mbanza yina mono solaka sambu na kutula zina na mono kuna. 1 Bantotila 11:26–36.

Ezekieli alipounganisha zile fimbo mbili, taifa lililoumbwa lilipaswa kuwa na “Daudi” kuwa mfalme, naye Daudi alitawala kutoka Yerusalemu, mji mkuu ambao ndani yake Mungu alichagua kuliweka jina Lake. Makabila kumi ya kaskazini yalikuwa ishara ya mwili, na Yerusalemu ulikuwa ishara ya kichwa. Kwa sababu ya dhambi za Manase, Yuda alichukuliwa mateka kwenda Babeli mwaka wa 677 KK, na hivyo kuanza kutawanywa kwa “nyakati saba” juu ya ufalme wa kusini. Wakati huo Bwana aliikataa Yerusalemu.

그러나 여호와께서는 유다를 향하여 타오른 그의 큰 진노의 맹렬함에서 돌이키지 아니하셨으니, 이는 므낫세가 행한 모든 격노하게 한 일들로 말미암아 그를 진노하게 하였기 때문이라. 여호와께서 이르시되, 내가 이스라엘을 제거한 것같이 유다도 내 앞에서 제거하고, 내가 택한 이 성 예루살렘과 내가 내 이름이 거기 있으리라 한 그 성전도 버리리라, 하셨더라. 열왕기하 23:26, 27.

Ekaali mu “nyumba” mu Yerusalemi mwe Yalonda okuteekamu erinnya lye, era ekibuga n’ennyumba ne bisuulibwa; naye Zekkaliya yasuubiza nti Mukama aliddamu okulonda Yerusalemi.

Basi malaika wa BWANA akajibu, akasema, Ee BWANA wa majeshi, ni hata lini hutauhurumia Yerusalemu na miji ya Yuda, ambayo umeikasirikia miaka hii sabini? Naye BWANA akamjibu malaika aliyesema nami kwa maneno mema na maneno ya faraja. Basi yule malaika aliyenena nami akaniambia, Piga kelele, ukisema, Bwana wa majeshi asema hivi: Mimi nina wivu kwa ajili ya Yerusalemu na kwa ajili ya Sayuni, naam, wivu mkuu. Nami nimeghadhibika sana juu ya mataifa walio katika hali ya kustarehe; kwa maana nalikasirika kidogo tu, nao walisaidia kuendeleza taabu hiyo. Basi BWANA asema hivi: Nimerudi Yerusalemu kwa rehema; nyumba yangu itajengwa ndani yake, asema BWANA wa majeshi,

na kamba ya kupimia itanyoshwa juu ya Yerusalemu.

Ngaai no lu, ngana, Mwene wa maita ekuuga atĩrĩ: Mĩciĩ yakwa nĩgũcooka kuongeleera mũno nĩ ũndũ wa ũtonga; o na Mwene nĩagũcooka gũthaitia Sayuni, o na agũcooka gũthuurĩra Yerusalemu. Nake ndĩinũkĩra maitho makwa igũrũ, ndĩona, na rora, ngoro inya. Nĩndĩĩrie mũraika ũrĩa warĩ na njũgũmo na nĩ atĩ, Ici nĩ atĩa? Nake akĩnjookeria atĩ, Ici nĩcio ngoro ciarĩa ciũraranĩrie Juda, Isiraeli, na Yerusalemu. Ningĩ Mwene akĩnyonania athomi inya. Nĩndĩĩrie atĩ, Aya meza gũkũĩka atĩa? Nake akĩaria, akĩuga atĩ, Icio nĩcio ngoro ciarĩa ciũraranĩrie Juda, nginya gũtirĩ mũndũ waheanire mũtwe wake igũrũ; no aya nĩmookite gũcitigĩrĩa, kũruta ngoro cia ndũrĩrĩ cia andũ-a-mataifa, iria cĩheanire ngoro yacio igũrũ igũrũ ya bũrũri wa Juda nĩguo cĩmũraranĩrie.

Ndzi tlhele ndzi tlakusa mahlo ya mina, ndzi languta; kutani vona, a ku ri ni wanuna la khomeke ngoti yo pima evokweni ra yena. Kutani ndzi ku: U ya kwihi? A ku eka mina: Ku ya pima Yerusalema, ku vona ku anama ka rona ni ku leha ka rona. Kutani, vona, ntsumi leyi a yi vulavula na mina yi humu, kutani ntsumi yin'wana yi humu ku ya hlangana na yona, yi ku eka yona: Tsutsuma, u ya byela jaha leri, u ku: Yerusalema yi ta akiwa yi tshama ku fana ni miti leyi nga riki na makhumbi hikwalaho ka vunyingi bya vanhu ni swifuwo leswi nga ta va endzeni ka yona. Hikuva mina, ku vula Yehovha, ndzi ta va rirhangu ra ndzilo ku yi rhendzela hinkwako, naswona ndzi ta va ku vangama exikarhi ka yona. Hoyoo, hoyoo, humani, mi baleka etikweni ra le n'walungu, ku vula Yehovha; hikuva ndzi mi hangalasile tanihi mimoya ya mune ya matilo, ku vula Yehovha. Tihlayiseni, n'wina va Siyoni, lava tshamaka ni nhwanyana wa Babilona. Hikuva Yehovha wa mavandla u vula leswi: Endzhaku ka ku vangama u ndzi rhumile eka matiko lawa ma mi phangeke; hikuva loyi a mi khumbaka u khumba nhloko ya tihlo ra yena.

Ngeni, tazama, nitawatikisa kwa mkono wangu, nao watakuwa nyara kwa watumwa wao; nanyi mtajua ya kuwa BWANA wa majeshi amenituma. Imbeni na kushangilia, Ee binti wa Sayuni; kwa maana, tazama, ninakuja, nami nitakaa katikati yako, asema BWANA. Na mataifa mengi watajiunga na BWANA siku hiyo, nao watakuwa watu wangu; nami nitakaa katikati yako, nawe utajua ya kuwa BWANA wa majeshi amenituma kwako. Naye BWANA atairithi Yuda kuwa fungu lake katika nchi takatifu, naye atauchagua Yerusalemu tena. Nyamazeni, enyi wenye mwili wote, mbele za BWANA; kwa maana ameondoka katika maskani yake takatifu. Zekaria 1:12–2:13.

Bwana alipoahidi tena kuichagua Yerusalemu, ahadi hizo zilitimizwa wakati Israeli wa kale walipoijenga upya Yerusalemu baada ya utumwa wao katika Babeli; lakini manabii hunena zaidi juu ya siku za mwisho kuliko juu ya siku walizoishi wao wenyewe. Bwana “aliinuliwa kutoka katika hekalu lake takatifu,” tarehe 22 Oktoba, 1844, aliposimama na kuhamia kutoka Patakatifu hadi Patakatifu pa Patakatifu Sana, wakati ambapo “wenye mwili wote” walipaswa “kunyamaza” mbele za Bwana, kwa maana Siku ya Upatanisho ya kifanani ilikuwa imewadia, kwa kupatana na Habakuki MBILI-ISHIRINI.

2:20 قوقب ح. ضرر الالكم أدق تكس تلف؛ وس دق لك يه يف بزل ان كلو.

Icyo gihe, Yohana mu gice cya cumi na rimwe cy'Ibyahishuwe yategetswe gupima urusengero, urwo Zekariya yabonye igihe "yongera kubura amaso ye, akareba, maze dore umuntu ufite umugozi wo gupimisha mu kuboko kwe." Nuko Zekariya aravugaga ati: "Ujya he?" Maze Yohana abwira Zekariya ati: "Kugira ngo mpime Yerusalemu, ndebe ubugari bwayo n'uburebure bwayo." Amateka yo kongera kubaka Yerusalemu nyuma y'ubunyage bw'inyaka mirongo irindwi, n'amateka yatangiye mu 1798 ariko akarangirira mu bugome bwo kwigomeka igihe marayika wa gatatu yageraga mu 1844, byombi biranga umurimo watangiye ku wa 11 Nzeri 2001.

Bwakabaka bwa mumasanza, umusumba wa Yerusalemu, na mfumu Davidi bese ni "mutwe" aho kamere ka Nzambe gakwiye kugaragarira. Bwakabaka bwa mumatale bwerekana "mubili", kandi igihe Umwami yagenyesheje kongera "kugirira Yerusalemu imbabazi" no "kumuhumuriza" no kongera "kumutoranya", aba aranga ikimenyetso cyo gushyirwaho ikimenyetso kw'abigihumbi ijana na mirongo ine na bine, kirimo no guhuza hamwe amagufwa yumye y'abapfuye ba Lawodikiya, maze nyuma y'ibyo ayo magufwa akazurwa abe ingabo ikomeye.

Omulumu ogwo gulagibwa mu Ezekyeri essuula amakumi asatu mu musanvu, era gulagibwa obwakabaka obw'omu bukiikakkono n'obw'omu bukiikaddyo, ebikuwa ekifaananyi ky'omulumu ogw'okutuukiriza ekisuubizo ky'endagaano eky'okuwandiika amateka Ge ku mitima n'ebirowoozo by'abantu emitwalo kikumi mu obukumi buna mu nnya. Ku miti ebiri egyo, gumu era gumu gwokka gwe gulagibwa ng'omutwe, era bw'okkiriza, amaaso go bwe gasobola okulaba n'amatu go ne gasobola okutegeera, kino kiraga omuti omulala nga gwe mubiri.

Twakukwata okusoma kuno mu kiwandiiko ekiddako.

"Kristo mwene alasile umusingi, abatumwa babakilepo ichechi yakwe Lesa. Mu Malembelo, icilangililo ca kukwata itempile cisangwa lyonse ukulangilila ukwakulwa kwa ichechi. Sakaliya alangapo Kristu nga Mushi uwali no kukula itempile ya kwa Yehova. Asosa no ku Bapanzi ati bali no kuafwilisha muli uyu mulimo: 'Abo abali kutali bakeisa no kukula mu itempile ya kwa Yehova;' kabili Esaya alanda ati, 'Abana ba bena fyalo bambi bakakula impango shobe.' Sakaliya 6:12, 15; Esaya 60:10."

"Heya kuandikila juu ya kujengwa kwa hekalu hili, Petro asema, 'Mkimjia yeye, aliye jiwe lililo hai, ambalo kwa hakika lilikataliwa na wanadamu, bali limechaguliwa na Mungu, nalo ni la thamani kuu, ninyi nanyi, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa mwe nyumba ya rohoni, ukuhani mtakatifu, ili kutoa dhabihu za rohoni, zinazokubalika kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo.' 1 Petro 2:4, 5.

"Mu nhanda ya maluku ya Bayuda ne ya Bantu ba matunga, batumwa bakolele mudimo, basoona maluku a kutenteka ha mutwe wa ntendelo. Mu mukanda wakwe ku bakakutavela ba mu Efeso, Paulo ngwenyi, 'Ngechi hano kamweshi kabidi veni va kuzeneka ne va ku mbango, oloze veni vakwavo va mu mukoka hamwe na vajila, ne va mu ndako ya Nzambi; ne mwatentekewa ha mutwe wa ntendelo ya batumwa ne baprofete, Yesu Kristu Yavene muweji wa dibwe dinene da ku jikisa; mudi Yandi nzubo yosena ya kutungululwa kahle hamwe yikula ku kala tempelo yajila mu Mfumu: mudi Yandi beno nenu mwatungululwa hamwe ku kala kisika kya kuvwanda kyá Nzambi mu nzila ya Mhepo.' Efeso 2:19-22."

“Na kwa Wakorintho aliandika: ‘Kwa kadiri ya neema ya Mungu niliyopewa, kama mjenzi mkuu mwenye hekima, nimeiweka msingi, na mwingine anajenga juu yake. Lakini kila mtu na aangalie jinsi ajengavyo juu yake. Kwa maana hakuna mtu awezaye kuweka msingi mwingine isipokuwa ule uliokwisha kuwekwa, nao ni Yesu Kristo. Basi, ikiwa mtu ye yote anajenga juu ya msingi huu kwa dhahabu, fedha, mawe ya thamani, miti, nyasi, mabua; kazi ya kila mtu itakuwa dhahiri; kwa maana siku ile itaidhihirisha, kwa kuwa itafunuliwa katika moto; nao huo moto utaijaribu kazi ya kila mtu, ni ya namna gani.’ 1 Wakorintho 3:10–13.”

“Vatumwa vakajenga juu ya msingi ulio thabiti, yaani, Mwamba wa Milele. Katika msingi huo walileta mawe waliyoyachonga kutoka ulimwenguni. Wajenzi hawakufanya kazi bila vizuizi. Kazi yao ilifanywa kuwa ngumu mno kwa sababu ya upinzani wa adui za Kristo. Ilibidi washindane na ushupavu wa kidini, chuki ya upendeleo, na uhasama wa wale waliokuwa wakijenga juu ya msingi wa uongo. Wengi waliofanya kazi kama wajenzi wa kanisa wangeweza kufananishwa na wajenzi wa ukuta katika siku za Nehemia, ambao imeandikwa juu yao hivi: ‘Nao waliojenga juu ya ukuta, na wale waliochukua mizigo, pamoja na wale waliopakia, kila mmoja kwa mkono wake mmoja alifanya kazi hiyo, na kwa mkono mwingine alishika silaha.’ Nehemia 4:17.” Matendo ya Mitume, 595–597.